

Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o rovnosti žen a mužů v oblasti sportu

(2014/C 183/09)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE:

1. Rovnost žen a mužů je jednou ze základních zásad Evropské unie zakotvených ve Smlouvách. Je jedním z cílů a úkolů Evropské unie, přičemž zvláštním posláním Unie je zohlednění zásady rovnosti žen a mužů při všech jejích činnostech⁽¹⁾.
2. Rovnost žen a mužů je zakotvena v článku 23 Listiny základních práv Evropské unie.
3. Ve své strategii pro rovnost žen a mužů 2010–2015⁽²⁾, v níž je určeno pět prioritních oblastí činností: stejná ekonomická nezávislost; stejná odměna za stejnou nebo rovnocennou práci; vyvážené zastoupení žen a mužů v pozicích s rozhodovací pravomocí; důstojnost, integrita a konec genderovému násilí; a rovnost žen a mužů v rámci vnější činnosti, se Komise zavázala podporovat začleňování genderové problematiky do všech politik EU. Ve sdělení o rozvoji evropského rozměru v oblasti sportu⁽³⁾ Komise navrhla opatření zaměřená zejména na přístup ke sportu pro ženy z řad přistěhovalců a etnických menšin, přístup k pozicím s rozhodovací pravomocí a boj proti genderovým stereotypům.
4. Rovnost žen a mužů má zásadní význam pro plnění cílů EU týkajících se hospodářské a sociální soudržnosti a vysoké úrovně zaměstnanosti, jakož i pro zajištění udržitelného růstu a konkurenceschopnosti a pro řešení demografických problémů.
5. Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele přijala závěry týkající se různých relevantních aspektů rovnosti žen a mužů⁽⁴⁾, konkrétně závěry Rady o Evropském paktu pro rovnost žen a mužů (2011–2020) a závěry Rady na podporu provedení strategie Komise v oblasti rovnosti žen a mužů 2010–2015.
6. Na konferenci EU o rovnosti žen a mužů v oblasti sportu konané ve Vilniusu ve dnech 3. a 4. prosince 2013 byla posouzena možná strategická opatření, která by umožnila dosáhnout do období 2016–2020 rovnosti žen a mužů v oblasti sportu, a Komise, členské státy a subjekty působící v rámci sportovního hnutí byly vyzvány, aby vypracovaly plán strategických opatření v této oblasti.
7. Brightonská deklarace, která byla výsledkem první světové konference věnované problematice žen a sportu konané v roce 1994 v britském Brightonu, a deklarace mezinárodní konference ministrů sportu a vyšších úředníků odpovědných za sport a tělesnou východu UNESCO (MINEPS) vyzvaly k přijetí konkrétních opatření na podporu rovných příležitostí v oblasti sportu.
8. Konference o násilí namířeném proti ženám v celé EU: domácí násilí, násilí na pracovišti, na veřejnosti a online, která se konala v Bruselu dne 5. března 2014, představila výsledky průzkumu FRA (Agentury EU pro základní práva)⁽⁵⁾ o násilí namířeném proti ženám. Průzkum ukázal, že 33 % žen zažilo fyzické nebo sexuální násilí, přičemž 32 % všech obětí sexuálního obtěžování potvrdilo, že pachatelem byl nadřízený, kolega nebo zákazník. Většina žen, které byly oběťmi, své zkušenosti neoznámila ani policii, ani žádné organizaci na podporu obětí násilí⁽⁶⁾.
9. Seminář řeckého předsednictví pod názvem „Genderové násilí v oblasti sportu: ochrana mladistvých“, který se konal v Aténách dne 20. března 2014, vyzval k řešení a k pravidelnému monitorování rovnosti žen a mužů v oblasti sportu, včetně genderového násilí v oblasti sportu, a k vyhodnocování povahy a rozsahu genderového násilí v oblasti sportu, zejména se zaměřením na vrcholový sport, vztah trenéra a sportovce,

⁽¹⁾ Článek 2 a čl. 3 odst. 3 SEU a článek 8 SFEU.

⁽²⁾ Dokument 13767/10.

⁽³⁾ Dokument 5597/11.

⁽⁴⁾ Dokumenty 18127/10 a 7370/11.

⁽⁵⁾ Průzkum byl založen na osobních rozhovorech se 42 000 ženami ve věku od 18 do 74 let ve všech 28 členských státech EU.

⁽⁶⁾ <http://fra.europa.eu/en/vaw-survey-results>

okolí sportovce a odvětví sportu a vzájemné vztahy sportovců samotných. Seminář rovněž vyzval k vyvinutí dostatečných nástrojů (např. podpůrné služby, poradenství a telefonní linky důvěry) pro sportovce, kteří se stali objektem sexuálního obtěžování nebo násilí ve sportu;

UZNÁVAJÍC, ŽE:

10. Otázce rovnosti žen a mužů v oblasti sportu se již v některých členských státech dostává značné pozornosti. Určitý díl práce již byl na místní, regionální a evropské úrovni a na úrovni mezinárodního sportovního hnutí vykonán, míra rovnosti žen a mužů však dosud nedosáhla přijatelné úrovně a provádění konkrétních opatření je v řadě členských států a v rámci mezinárodního sportovního hnutí stále nedostatečné.
11. Protože sport je odvětví zahrnující mladistvé, je rovněž prostředím, které může přinášet nebezpečí násilí a sexuálního obtěžování, mj. s ohledem na důvěru vzniklou mezi osobami zapojenými do sportu.
12. Ženy jsou v řadě oblastí sportu nedostatečně zastoupeny. Podle průzkumu Eurobarometru z roku 2013 zaměřeného na sport a pohybovou aktivitu je zapojení dívek a žen stále ještě nižší než v případě chlapců a mužů.
13. Počet žen, které v rámci řídicích orgánů v oblasti sportu a v rámci trenérské činnosti zaujímají vedoucí místa, je stále nízký.
14. Genderové násilí v oblasti sportu, zejména sexuální obtěžování a zneužívání mladistvých, představuje významný problém, avšak vyžaduje si dodatečný výzkum, aby je bylo možné lépe chápat.
15. Genderové role jsou osvojovány a podporovány od velmi útlého věku a mohou ovlivňovat přání, zájmy a touhy žen i mužů v soukromém i veřejném životě.
16. Sdělovací prostředky, včetně reklamního průmyslu, přispívají k reprodukování kulturně přenášených stereotypů a zobrazení žen a mužů a mohou hrát významnou roli v boji proti genderovým stereotypům.
17. V závěrech o úloze sportu jako faktoru přispívajícího k aktivnímu sociálnímu začleňování⁽¹⁾ Rada vyzvala členské státy a Komisi, aby podporovaly opatření týkající se zohledňování zásady rovnosti žen a mužů v rámci činností souvisejících se sportem, zejména pokud jde o funkce s rozhodovací pravomocí, a zabývaly se sportem v souvislosti s genderovými rolemi, jak je stanoveno ve strategii EU pro rovnost žen a mužů. Kromě toho je třeba bojovat proti genderovému násilí s cílem zajistit, aby ženy mohly v plném rozsahu požívat svých lidských práv a dosáhnout rovnoprávnosti s muži;

VYZDVIHUJE POTENCIÁL SPORTU, POKUD JDE O ŘEŠENÍ TĚCHTO VÝZEV:

18. Sport může být účinným nástrojem pro zajištění rovných příležitostí a sociálního začleňování. Skutečné rovnosti žen a mužů nelze dosáhnout pomocí právních předpisů samotných. Zapotřebí jsou rovněž specifická opatření a zohledňování zásady rovnosti žen a mužů, aby se zajistilo, že bude využito značného potenciálu, který odvětví sportu v tomto ohledu má, a to například vzhledem k jeho významu pro utváření identity dětí a mládeže.
19. Sport by mohl sloužit k rozvíjení dovedností, znalostí a schopností žen a mužů, a zvyšovat tím jejich mobilitu a zaměstnatelnost. Pracovní síla, která bude genderově inkluzivnější, by mohla být pro sport přínosem; sportovní oblast se bude tímto směrem vyvíjet a přitahovat ke sportu více žen a mužů a vést k novým a inovativním přístupům ke koučování, trénování, řízení a soudcování;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 5.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY PŘI NÁLEŽITÉM ZOHLEDNĚNÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY:

20. zvažovaly v úzké spolupráci se sportovním hnutím vypracování a plnění národních akčních plánů, obecných dohod nebo strategie pro rovnost žen a mužů ve sportu;
21. zdůrazňovaly význam rozmanitosti a genderové vyváženosti v oblasti řízení sportu a podporovaly rovnost žen a mužů v oblasti přijímání rozhodnutí na všech úrovních a ve všech oblastech sportu;
22. zvažovaly vypracování a využívání vzdělávacích materiálů pro školení osob přijímajících rozhodnutí a trenérů v oblasti sportu i pro rodiče, a tím přispěly k odstraňování genderových stereotypů a k podpoře rovnosti žen a mužů na všech úrovních vzdělávání a sportovního tréninku;
23. zvažovaly vypracování politik a programů pro odstranění genderových stereotypů a prosazování zásady rovnosti žen a mužů v rámci vzdělávacích programů a postupů uplatňovaných od útlého věku, včetně výzkumu, studií, statistik a analýz dopadu, který genderové stereotypy mají na úsilí o dosažení skutečné rovnosti žen a mužů v oblasti sportu;
24. podporovaly předcházení genderovému násilí v oblasti sportu od útlého věku a ochranu obětí a potenciálních obětí sexuálního obtěžování v oblasti sportu a vyměňovaly si osvědčené postupy a způsoby, jakými sportovní organizace mohou předcházet sexuálnímu zneužívání a obtěžování v oblasti sportu a řešit je;
25. zvažovaly příležitosti, které přinášejí vrcholné sportovní akce pro organizování kampaní na prevenci a zvyšování povědomí v oblasti obchodování s lidmi pro účely sexuálního vykořisťování;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ, S NÁLEŽITÝM ZŘETELEM K ZÁSADĚ SUBSIDIARITY A PŘI RESPEKTOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ČLENSKÝCH STÁTŮ ZA POLITIKU V OBLASTI SPORTU:

26. zvážily vypracování odpovídajících a přiměřených opatření spolu se sportovními organizacemi, v souladu s vnitrostátními a evropskými právními předpisy a platnou legislativou v oblasti ochrany údajů, s cílem ověřit vhodnost osob pracujících v oblasti sportu (zejména s mladistvými). Takovými opatřeními by mohly být systémy registrace, pohovory nebo reference (mimo jiné osvědčení o bezúhonnosti);
27. posilovaly a zohledňovaly hledisko rovnosti žen a mužů v politice v oblasti sportu a zasazovaly se o odstranění genderových stereotypů prostřednictvím sportu a jiných souvisejících politik a programů EU na všech úrovních, v souladu se zásadou integrity sportu;
28. zahrnuly otázku rovnosti žen a mužů v oblasti sportu do souvislosti s relevantními budoucími opatřeními pro sport na úrovni členských států a EU;
29. mezi všemi příslušnými zainteresovanými stranami propagovaly a podporovaly účast na evropských programech, jako jsou Erasmus+ a případně další nástroje EU v oblasti financování, za účelem prosazování zásady rovnosti žen a mužů v oblasti sportu, a to zejména se zaměřením na trenéry a trenérské vzdělávání a na zprostředkování věrného obrazu sportu ve sdělovacích prostředcích;
30. zvážily případné zahrnutí cílů týkajících se rovnosti žen a mužů jakožto podmínku pro přidělování veřejných prostředků sportovním organizacím;
31. podporovaly zařazení praktického genderového přístupu, pokud jde o posuzování navrhovaných projektů a programů v oblasti sportu veřejnými orgány;
32. zvážily vypracování souboru pokynů, které by mohly sloužit k podpoře provádění klíčových opatření na úrovni EU;
33. zvážily ve spolupráci s mezinárodními sportovními orgány zahájení činnosti platformy pro zveřejňování závazků pro rovnost žen a mužů v oblasti sportu;

S PŘÍHLÉDNUTÍM K AUTONOMII SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ TYTO ORGANIZACE A ZAJINTERESOVANÉ SUBJEKTY VYZÝVÁ, ABY:

34. zvažily vypracování a plnění akčních plánů a strategií týkajících se rovnosti žen a mužů v oblasti sportu;
35. zdůrazňovaly význam rozmanitosti a genderové vyváženosti v oblasti řízení sportu a mezi trenéry a podporovaly rovnost žen a mužů v oblasti přijímání rozhodnutí na všech úrovních a ve všech oblastech sportu;
36. zohledňovaly a prosazovaly rovnost žen a mužů v oblasti sportu a podporovaly odstraňování genderových stereotypů prostřednictvím propagačních kampaní a vývoje a využívání vzdělávacích materiálů pro školení osob přijímajících rozhodnutí a trenérů v oblasti sportu bez rozdílu věku;
37. zahrnuly specifická opatření a postupy týkající se genderového násilí do etického kodexu a zvažily zavedení cílených opatření, jako např. linek důvěry a podpůrných služeb pro osoby postižené genderovým násilím;
38. podporovaly tlak na sdělovací prostředky, aby referovaly o sportu nesexistickým způsobem;
39. podporovaly zlepšování genderové vyváženosti ve výkonných radách a výborech v oblasti sportu, jakož i v rámci řízení a trenérské činnosti, a snažily se odstranit nelegislativní překážky bránící ženám, aby takové funkce zastávaly;

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

40. zohledňovala hledisko rovnosti žen a mužů ve všech aspektech politiky v oblasti sportu a zasazovala se o odstranění genderových stereotypů v oblasti sportu na všech úrovních;
 41. podporovala aktivní spolupráci mezi příslušnými sociálními partnery v rámci sociálního dialogu a spolupráci se sportovním hnutím v rámci strukturovaného dialogu s cílem snížit nerovnost žen a mužů v různých oblastech včetně trhu práce;
 42. podporovala nadnárodní iniciativy (např. kampaně zvyšování povědomí, výměna osvědčených postupů, studie, sítě, projekty) zaměřené na provádění vnitrostátních a mezinárodních strategických opatření týkajících se rovnosti žen a mužů v oblasti sportu v rámci programů financování ze strany EU, včetně programu Erasmus+, se zaměřením na rozhodování v rámci řídicích orgánů v oblasti sportu, trenérskou činnost a boj proti genderovému násilí a negativním stereotypům v oblasti sportu;
 43. prováděla výzkum zaměřený na problematiku rovnosti žen a mužů na všech úrovních a ve všech oblastech sportu, a zaměřila se přitom zejména na koučování, trénování, řízení a soudcování v úzké spolupráci s Evropským institutem pro rovnost žen a mužů; zahájila dále zvláštní studii s cílem posoudit povahu a rozsah genderového násilí ve sportu;
 44. podporovala vypracování a využívání specificky uzpůsobených nástrojů pro zohledňování zásady rovnosti žen a mužů, jako je sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů a hodnocení dopadu z hlediska rovnosti žen a mužů, a zvažila uplatňování těchto nástrojů v rámci programu Erasmus+ a případně i dalších nástrojů EU v oblasti financování.
-